

ușor dus de nas izbușnește, deodată, impresionantă, dar fără ostentație și fără agresivitate, forța interioară a personajului, clarviziunea, energia care-l pune în mișcare pe țărânel comunist, devotat unei cauze mari; o forță interioară care face ca dreptatea să treacă de partea lui.

Montarea ploieștenă a împus cu multă autenticitate și convingere și echipul ministrului, schițat foarte sumar de autor. Eltimie Popovici i-a conferit personalitatea și prestanța cuvenite printr-un joc simplu, omenește, impregnat de sinceritate și căldură. Mult mai redus în acțiune, singurul rol feminin pe care l-am mai întâlnit în piesă, în versiunea de la Ploiești — soția lui Petre Dinoiu — a fost înfățișat cu multă sensibilitate și decență de Liana Dan Riza. Bun și cu haz, pitoresc cu măsură, a fost și Ștefan Chivu, în rolul vărului pus pe căpătuială. Conștiincioși, cu simplitate fermă, cu dorința de a surprinde dinamica interioară a caracterelor, și-au dat obolul la realizarea spectacolului și Cornel Elefterescu (Baltazar), Marius Ionescu (îngerul Minu), Alexandru Pandele (îngerul Petcu), Radu Dumitrescu (primul secretar), Costanțina Drăgănescu (Gheorghiu Nistor) și Nicolae Praidă (Panaiotu).

Valeria Ducea

Teatrul Evreiesc de Stat

SCRISORI PE PORTATIV

spectacol muzical
de Israil Bercovici

Data premierei : 15 august 1975.

Regia artistică : ISRAIL BERCOVICI.

Muzica, aranjamentele și conducerea muzicală : ADALBERT WINKLER.
Decorurile și costumele : DIANA IOAN POPOV. Coregrafia : TILDE URSEANU.

Distribuția : LEONIE WALDMAN-ELIAD, BEBE BERCOVICI, TRICY ABRAMOVICI, LENA MORARU, RUDY BOSENFELD, ION PODOLEANU, SAMUEL FISHLER, SONIA GURMAN, RUCHELE HELLER-SCHAPIRA, SAMY GODRICH, NUȘA STOLERU-PONGRATZ, ALBERT KITZL, MANO RIPPEL, SEIDY GLÜCK, BEATRICE STEINMETZ.

În plină vară încă, Teatrul Evreiesc de Stat dă semnalul de începere a stagiunii, prezentînd în premieră, așa cum o cereau aceste zile de vacanță, un spectacol muzical. *Scrisori pe portativ*, semnat de Israil Bercovici, secretarul literar al teatrului, este o selecție de texte din creația folclorică și din literatura cultă (între care la îoc de cinstite figurează, desigur, pagini din Șalom Alehem), texte comice sau piese lirice, poezii de dragoste sau scheciuri satirice, totul susținut pe o foarte bogată textură muzicală. Demarînd destul de anevoios, cu un prolog prea lung și nu suficient de dinamic pentru startul unei reviste, spectacolul își găsește însă destul de repede ritmul potrivit, reușind să capteze și să mențină atenția publicului. Interesul autorilor pare a se îndrepta cu precădere spre latura muzicală, căreia i se acordă un spațiu larg în economia spectacolului, muzica fiind prezentă, practic, în mai toate momentele; sînt melodii folclorice sau melodii de muzică ușoară, interpretate în unele cazuri (Leonie Waldman-Eliad, Nușa Stoleru-Pongratz) cu reale aptitudini muzicale, cu profesionalism, nu doar cu „meritoriile disponibilități” ale actorului de teatru dramatic.

O pondere importantă în alcătuirea textului o au momentele lirice; preponderent în spectacol nu e risul (scheciurile umoristice nu lipsesc, desigur), ci zîmbetul înduioșat, emoția. Se simte preocuparea autorului de a întruni pagini literare și muzicale cît mai diferite, de a acoperi o întinsă arie de exprimare. Este o calitate a spectacolului, dar, uneori, se creează astfel nedorite cezuri în unitatea de ton a reprezentației; cele două sonete Shakespeare, de exemplu, nu reușesc să se integreze, momentul nu e nici foarte inspirat ca rezolvare regizorală și deloc topit în întreg. Spectacolul câștigă atunci cînd, părăsind tonul ușor melo, abordează registrul comediei. Excelent realizat, moment savuros, de solid profesionalism, este *Tot ce e clădit pe fum și vînt* — prelucrare de Ismail Bercovici după Șalom Alehem. Foarte la îndemînă în ilustrarea acestui tip special de umor — lacrimă și hohot de ris, glumă tesută pe o canava de adevăruri grave — Seidy Glück și Mano Bippel construiesc o remarcabilă miniatură scenică, cu atenție pentru detaliile de comportament, de mimică, cu o foarte exactă știință a nuanțării, a expresivității scenice. Se cuvin, de asemenea, menționate printre momentele realizate ale spectacolului *Îndrăgostitul de... scrisori*, *Una ești tu* (foarte bun și cuplul Leonie Waldman-Eliad — Albert Kitzl), *Cîntec de muncă*.

Cu unele lungimi, cu unele „osteneli” ale ritmului, perfect remediabile, premiera Teatrului Evreiesc de Stat *Scrisori pe portativ* poate fi înscrisă printre spectacolele reușite ale colectivului de la T.E.S., debut încurajator pentru noua stagiune.

Cristina Constantiniu